

STM 1948

**Musikvetenskapligt samarbete
Några anteckningar från kongressfronten**

Av Carl-Allan Moberg

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

MUSIKVETENSKAPLIGT SAMARBETE

NÅGRA ANTECKNINGAR FRÅN KONGRESSFRONTEN

För nordiskt och internationellt samarbete på musikforskningens område har året 1948 betytt åtskilligt.¹ F. f. g. efter krigshandlingarnas avslutande sammanträdde direktoriet för *Internationella samfundet för musikforskning* i Basel d. 15—17 maj. Närvarande voro (förutom avgående skattmästaren, Paul Sacher) professorerna Anglès, van den Borren, Handschin, Jeppesen, Masson, Smijers och Wellesz under ledning av ordf., prof. Dent, frånvarande prof. Moberg (laga skäl) och Nejedly (okänd anledning). Direktoriet beslöt att betrakta samfundet såsom alltjämt bestående, ordf. skulle fortfarande vara Dent, som efterträdare till de avlidna v. ordf., prof. Th. Kroyer och A. Pirro, valdes prof. Masson och Lång, som 1:e sekr. efter prof. Merian, som av sjukdom nödgats avgå, valdes doc. A. Geering; prof. Jeppesen förklarade sig på de närvarandes anhållan beredd att t. v. kvarstå som redaktör för *Acta musicologica*, till skattmästare efter P. Sacher utsågs M. Burckhardt. Som representanter i direktoriet utsågos: för Tyskland prof. Fr. Blume och W. Gurlitt, för Italien dr F. Ghisi, för Österrike prof. R. v. Ficker, för England dessutom prof. Westrup, för Frankrike dessutom M. Pincherle, för Amerika dessutom prof. Reese. I övrigt var direktoriets sammansättning oförändrad. Vad som är anmärkningsvärt i dessa beslut, vilka i varje fall måste bekräftas av generalförsamlingen, är utvidgningen av direktoriets antal utöver det i stadgarna (§ 12) föreskrivna.

Direktoriet enades om nödvändigheten av att redan år 1949 avhålla en kongress i anspråkslösa former i Basel; tidpunkten härför är ännu icke fastställd. Prof. v. d. Borrens förslag att året därpå avhålla en kongress i Bryssel i anslutning till därvarande konservatoriebiblioteks jubileum år 1950 hälsades med tillfredsställelse. — Särskilt intresse tilldrar sig i protokollet frågan om »politiskt belastade bidragsgivare till *Acta musicologica*.» För tidskriftsredaktören måste ett klarläggande av principerna för bedömningen härvidlag vara av särskild vikt; men det

¹ Under året, närmare bestämt den 26—28 maj, sammanträdde i Rothenburg ob der Tauber det *Tyska samfundet för musikforskning* till sin första, utöver det organisatoriska gående, kongress under ledning av prof. Fr. Blume, Kiel. Då en utförlig Bericht föreligger över denna omfattande, på 5 sektioner fördelade, kongress (*Die Musikforschung*, 1. Jahrg., 1. Heft, Bärenreiter-Verlag, Kassel, 1948, ss. 59—69), så kan jag här nöja mig med att hänvisa till denna. Sammansättningen hos styrelsen för det nya tyska samfundet har meddelats redan i föreg. årg. av denna tidskrift (s. 133).

förefaller inte, som om den förda diskussionen gav honom någon nämnvärd vägledning. Redaktören kunde i tvivelaktiga fall hänvända sig till vederbörande lands direktionsrepresentanter. I övrigt uttalade man sitt förtroende för prof. Jeppesens förmåga att behandla dylika ömtåliga angelägenheter med takt och diskretion. Det är emellertid tydligt, att inom direktoriet meningarna äro starkt divergerande, varierande från fordran på uteslutning från samarbete av »utpräglade krigsförbrytare» till accepterandet av bidragsgivare *endast* med utgångspunkt från det vetenskapliga värdet av deras uppsatser. I *sak* torde däremot dessa meningsskiljaktigheter betyda rätt litet, eftersom det av allt att döma endast kan vara fråga om enstaka fall, då avvägningen mellan de bägge faktorerna vållar svårigheter.

Som ett viktigt steg till en nödvändig organisering av de nordiska ländernas arbete inom musikkforskningens ram framstår *Musikkforsker-mötet i Oslo* den 25—28 augusti 1948. Det var första gången som fackliga företrädare för denna i de nordiska länderna ganska unga och ännu något sviktande ämnesgren sammanträffade för att taga del av varandras studie- och organisationsarbete och knyta personliga förbindelser. Tanken hade dryftats vid ett inofficiellt möte mellan danska, norska och svenska representanter i Uppsala på nyåret, vilka med tacksamhet mottogo det norska erbjudandet om att organisera den första kongressen i Oslo. — Då vi nu efteråt samla våra intryck från denna lyckligt genomförda kongress, kunna vi förmodligen enas om, att den liknade alla sina syskon från vilket forskningsområde det vara må så tillvida, att den ej helt förmådde hålla sig inom den uppgjorda tidsramen, att ämnen tangerades, där en diskussion skulle ha varit nyttig och givande men ej var förutsedd, varemot något meningsutbyte ej ville blomma upp efter anföranden, där detta programenligt skulle försiggå, och kanske även så till vida som ett eller annat för en kongress mindre väl ägnat ämne fått plats på föredragningslistan. Det vore väl dock för mycket begärt, om vårt första försök i genren skulle ha varit befriat från dessa sedvanliga kongressfel. Även vi måste lära oss av våra egna erfarenheter, ej av andras. I den mån vi äro överens om, att sådana fel förekommo, berodde de på Uppsalamötets riktlinjer, vilka stricte följdes av den norska kommittén, och ej på dennas åtgöranden. Till en annan gång böra vi väl också betona protokollarbetets vikt och söka genomföra den principen, att kortfattade förhandsreferat av varje föreläsning finnas tillgängliga för åhörarna.

Men vad deltagarna i Osломötet säkerligen äro fullständigt överens om är, att kongressen blev ett oförglömligt skönt minne av en värdefull samvaro. Natur, väderlek, våra norska kollegers och deras medhjälparens och stödjares uppoffrande gästfrihet, goda vilja och organisatoriska skicklighet, bidrogo, var på sitt sätt, till det lyckade resultatet. Vår enhälliga och stora tacksamhet må här riktas till organisationskommitténs ledamöter, Olav Gurvin, O. M. Sandvik och Öyvind Anker, vilka på ett så framgångsrikt sätt genomfört sitt tidsödande och besvärliga förarbete. Att kongressen ej heller passerade oanmärkt inom det offentliga livet, därom vittnade såväl Oslo kommuns ståtliga middag som huvudstadstidningarnas reportage. Och att de musikkvårdande or-

ganen i Norge gjorde vad på dem ankom att bereda sina gäster andlig och lekamlig vederkvickelse torde framgå av en programöversikt. Förhandlingarna hade förlagts till det ståtliga universitetsbibliotekets musikavdelning och deltagarna hälsades välkomna vid en lunch på takterrassen av bibliotekets chef, överbibliotekarien Wilhelm Munthe. Följande tre föredrag höllos onsdagen den 25 aug.: *Om Richard Dybeck och svensk folkmusik* (prof. Moberg), *Marcellus-mässans tonalitet och form* (prof. Jeppesen) och *L. M. Lindemans källor* (fil. dr O. M. Sandvik). Diskussionen över *musikhistoriska organisationsspörsmål* inleddes av professorerna Larsen och Jeppesen samt docenterna Walin och Gurvin. Dagen avslutades med Oslo kommunes middag på Frognerøsteraen under disponent Rolf Strangers spirituella värdskap.

Efter samma plan voro också de två följande dagarnas program, upplagt, torsdagen den 26 augusti tre föredrag, *Händels Messias* (prof. Larsen), *Temperatur eller renstämmning* (fil. dr Sven E. Svensson) och *Omkring harmoniska funktionsbeteckningar* (fil. mag. G. Heerup), efterföljda av en diskussion över *källforskningsproblem* (inledare: bibliotekarierna Morin, Anker, Lunn och Winkel) och på kvällen en föreställning på Det norske teater (Peer Gynt med Saeveruds musik), fredag den 27 aug. tre föredrag, *Några problematiska musikinstrumenttermer* (doc. Walin), *En undersökning av de rytmiska förhållandena i reformationstidens koraler* (fil. mag. H. Glahn) och *Granskning av renstämda samklanger* (tonsättaren E. Groven), varpå följde en diskussion av problem inom *folkmusikkforskningen* (med inledningsanföranden av Sandvik, Moberg och Schiörring samt en intresseväckande demonstration av färöisk sång, anordnad av fil. dr E. Eggen). På eftermiddagen demonstrerades Norsk Rikskringkastings imponerande och vackra lokaler och bjöds på en serie utomordentliga inspelningar (magnetofonband och grammofonplattor) av modern norsk musik (F. Valen, I. Jensen, Kl. Egge och H. Saeverud), varefter »Norsk musikkliv» avslutade programmet med en präktig middag på Ekebergrestauranten. Från de stora fönstren såg man Oslo i nattbelysning i en väldig båge vid fjorden. Det var ett härligt panorama som gav den rätta stämningen redan från början, den stegrades ytterligare av disp. Sigurd Kiellands älskvärda välkomstord till sina gäster och av vackra och värdefulla folkmusikaliska inslag. Mötets sista officiella dag upptog demonstration av Folke-museets på Bygdøy utställning, »*Fra prillarhorn till hardingfele*», vars icke minsta förtjänst låg däri, att instrumenten i stor utsträckning demonstrerades praktiskt av konservator Leif Löchen. På kvällen gav »Norsk Musikkgranskning» middag i det minnesrika Thaulow-museet på Bygdøy med sin formand, förlagsbokhandlare Johan Grundt-Tanum, som charmant värd.

Följande personer deltog i musikkforskmötet i Oslo:

Danmark: hrr Henrik Glahn, Gunnar Heerup (m. fru), Knud Jeppesen, Jens Peter Larsen, Sven Lunn, Herbert Rosenberg, Nils Schiörring, Erling Winkel.

Finland: fil. mag. Ingeborg Lagercrantz, Åbo.¹

¹ Endast en serie av ogynnsamma omständigheter förhindrade flera ämnesrepresentanter från Finland att vara närvarande.

Norge: hrr Öyvind Anker, Helge Bergh Kragemo, Arne Bjørndal, Erik Eggen, Eivind Groven, Olav Gurvin, O. M. Sandvik, Dag Winding Sørensen.

Sverige: Richard Engländer, Carl-Allan Moberg (m. fru), Gösta Morin, C.-G. Stellan Mörner, Sven E. Svensson (m. fru), Stig Walin.

Några dagar senare började i Stockholm den *nionde nordiska folk-livs- och folkminnesforskarkongressen* i Stockholm och Uppsala den 5—8 september, vilken så till vida förtjänar att på denna plats särskilt omnämnas som den tack vare sin bestyrelses tacknämliga intresse också inneslöt en sektion för folkmusik. Denna sektionens arbete började måndagen den 6 sept. kl. 14 på Institutet för folklivsforskning invid Nordiska museet enligt följande program: prof. Otto Andersson, Åbo: 1) *Nordiskt folkmusikarkiv*, 2) *Ordande och registrering av spelmanslåtar*; prof. Carl-Allan Moberg: *Uppgifter inom folkmusikforskningen*; docenten Stig Walin: *Hummeln, ett gammalt svenskt musikinstrument*. Kortfattade referat av dessa anföranden inflyta i den kongressredogörelse som är under utarbetning. Dagens arbete avslutades av en fascinerande middag vid tjärblössens sken på gårdsplanen i Delsbogården på Skansen, till vilken kongressdeltagarna inbjudits av Nordiska museet. Programmet vid kongressens dag i Uppsala (onsd. d. 8/9) bjöd bl. a. på en demonstration av Landsmålsarkivets lokaler i Uppsala universitetsbibliotek med valda prov bl. a. ur de rika samlingar av jolkar som insamlats i Lappland genom prof. B. Collinders expeditioner.

Mellan den 13 och 18 september 1948 ägde *International folk music councils* första generalförsamling efter kriget rum i Basel, där charmanta lokaler ställts till dess förfogande i Museum für Völkerkunde. Kongressen leddes av prof. A.-E. Cherbuliez från Zürich med Poul Lorenzen, Danmark, som v. ordf. och miss Maud Karpeles, London, som hederssekreterare. En utomordentlig insats gjorde frk Gabrielle Hohenemser, Zürich, såsom fenomenal interpret. Kongressspråk voro engelska och franska. De stencilerade referaten på engelska av franska föredrag och på franska av engelska visade sig vara en god idé, och överhuvud taget måste man erkänna, att kongressen organiserats mycket väl. En stor del av äran härför tillkommer utan tvivel de två värdsällskapen i Schweiz, Schweizerische Gesellschaft für Volkskunde, Basel, och Schweizerische Trachten- und Volkslied-Vereinigung i Zürich, vilka förtjäna vårt varma tack för ett utomordentligt skickligt och uppoffrande arbete. Även det vackra anförande som regeringsrådet dr Peter riktade till kongressen vid en mottagning på Rådhuset gav de ansträngande kongressförhandlingarna en vacker och minnesrik vinjett.

Kongressen hade en mycket internationell karaktär. Representanter voro anmälda från 24 länder, och de flesta hade också infunnit sig. Särskilt rikt företrädde voro — utom värdlandet Schweiz — det Britiska samväldet och Frankrike; men t. o. m. de avlägsna Kanada och Västindien hade liksom Unesco varsin representant. Även de nordiska länderna voro företrädde, Danmark av P. Lorenzen, Arnun (Foreningen til Folkedansens Fremme), Finland av doc. A. O. Väisänen (finska regeringen), Norge av fil. dr O. M. Sandvik och doc. Olav Gurvin (Oslo univ.), Sverige av prof. C.-A. Moberg (svenska regeringen), var-

emot fil. dr Erik Salvén (för Ungdomsringen för Bygdekultur) tyvärr var förhindrad att närvara.

Några av de nordiska representanterna höllo också föredrag. Fil. dr O. M. Sandvik talade å mötets första dag över ämnet *Norwegian folk music and its social significance* och uppehöll sig efter en kort skissering av romantikens folkmusikaliska väckelse och därav berörda tonsättare, Ole Bull, Kjerulf, Grieg, Svendsen m. fl., vid det arbete som nedlättes av föreningen Noregs Ungdomslag (9.000 medl.) på att låta norsk dans och gammal dansmusik komma till sin rätt också i folkuppfostrans tjänst. Ett likartat tema låg till grund för Poul Lorenzens föredrag, *The revival of folk dance in Denmark*. I detta land ha givetvis bygdetraditionerna gått ännu mera tillbaka än i Norge och Sverige, men helt ha de dock ej dött ut. Den 1901 stiftade förening som L. representerar har utfört ett storartat arbete för att taga vara på dessa utdöende traditioner, den har skapat ett dansarkiv och samarbetar å ena sidan med det danska institutet för folklore vid det Kongel. Bibl. i Köpenhamn, å den andra med en förening för folkdans i landet. 2.000 dansbeskrivningar och 10.000 melodier bevaras i dess arkiv. — På det musiketnografiska området rörde sig det tredje föredraget av nordiska deltagare. Doc. Väisänen talade på tyska språket om *förslag till metodisk klassificering och tolkning av folkmelodier*. Efter en resumé över de försök som tidigare gjorts på området att uppnå ett lämpligt klassificeringssystem, i vilket arbete bl. a. den finske musikforskaren Ilmari Krohn gjort beaktansvärda insatser (kadens-metoden), framlade föredrags-hållaren i anslutning till sina egna uppteckningar av woguliska och ostjakiska melodier (*Mémoires de la société finno-ougrienne LXXIII, Helsingfors 1937*) en ny grupperingsmetod. Han särskiljer 4 grupper med hänsyn till form och rytmik (R = reguljär, IR = irreguljär): 1) (IR), melodier som äro fria i formen men reguljära rytmiskt, 2) (RR) melodier som äro reguljärt uppbyggda till såväl form som rytmik. 3) (RI) melodier med regelbunden form men ej rytmik och 4) (II) melodier, fria såväl till form som rytmik. I grupperna IR, RI och II, vilka äro sällsynta i europeisk folkmusik, måste man tillfoga ytterligare kriterier med hänsyn till melodisk struktur; i fråga om IR bör man uppmärksamma å ena sidan växelrytmik el. växeltaktighet (för att nu pröva en försvenskning av I. Krohns »freiwechselnde Taktarten»), å den andra radantalet, och beträffande RR analysera varje variant för sig. I den efterföljande diskussionen uttalade prof. Wiora sitt tvivel om alla dessa systematiseringsförsök verkligen ägde så avgörande betydelse för folkmusikens utforskning. Med rätta kunde dock doc. Väisänen invända, att de kanhända ej framträdde lika påfallande vid studiet av den på det hela taget regelbundet uppbyggda västeuropeiska folkvisan (som är Wioras egentliga fält) men så mycket starkare i den primitiva folkmusik han själv sysslade med. I anslutning till Oswald Koller eftersträva Väisänen och Krohn korta formler, som anger det väsentliga i en melodis byggnad *utan notskrift*. Han gav exempel härpå; en 4-radig melodi i gruppen RR med 4 rytmiska grupper i varje rad, i jämn takt och dur inom en autentisk oktavs omfång, kan tecknas sålunda: IV (ABCD), 4, T2, Maj., 1—8.

Prof. Walter Wiora från Freiburg i/Br höll själv en föreläsning över ämnet *Echte und unechte Volksmusik* med utgångspunkt från konflikten på sin tid mellan Anton Wilhelm Florentin von Zuccalmaglio (död 1869) såsom representant för den nyskapande folkvisesamlaren (Deutsche Volkslieder mit ihren Original-Weisen, 2 bd, 1838—40, varibland egna kompositioner utan ursprungsbeteckning) och å den andra sidan den »filologiska» riktningen med Erk-Böhme. På vilken sida prof. Wiora ställer sig, behöver man väl knappast vara i tvivelsmål om, även om han genom sitt starka poängterande av folkmusiken såsom »idé» ville skapa förståelse för en principiell utvidgning av begreppets giltighet.

Bland de till kvällstimmar förlagda offentliga föredragen märkas två av särskilt stort intresse, prof. D. Baud-Bovys (Genève) över ämnet *La chanson cleftique* (med grammofonillustrationer) och dr Arnold Bakés, omväxlande på tyska och engelska hållna, anförande om *indiska folkdanser* (med småfilmsillustrationer). Den nomadiserande, på hästskojeri m. m. levande befolkningen bland bergshöjderna i norra Grekland använder sig i sina improvisatoriskt uppfunna sånger av säkerligen urgamla melodiska formler, vilkas struktur och psalmodiska tänjbarhet demonstrerades genom analys av notexempel på svarta tavlan och grammofoninspelningar. Dr Baké behandlade ingående den över hela Indien i varianter spridda »käppdansen» och sökte med deras hjälp utreda dess äldre skeden och betydelse. Flera korta filmer, delvis färgfilm, och föredragshållarens utomordentliga sångföredrag bidro att levandegöra det värdefulla och intressanta föredraget.

Om *Conservation de la coutume traditionnelle de la musique populaire de Grèce* talade prof. Solon Michaelides från Cypern, som gav en exposé över den grekiska folkmusiken och dess betydelse särskilt för lant- och öbefolkningen och behandlade de skäl som föreligga för dessa musikaliska folkbruks bevarande, geografiska, rasmässiga, historiska. Framställningen utmynnade i ett förslag till kongressen att taga sig bättre an den jämförande utforskningen av folkmusiken genom skapandet av regionala expertkommittéer för detta ändamål, för vilkas arbete föredragshållaren skisserade ett vidlyftigt program. Helt onödigtvis beslöt också kongressen att tillsätta en kommitté (vari givetvis föredragshållaren själv fick plats) för att planera detta väldiga arbete, till synes naivt ovetande om den forskning och de organisationer som redan finnas och om de oerhörda svårigheter som måste möta varje försök till en speciell topporganisation för dylika studier, vilka delvis falla inom den internationella musikforskningens och delvis inom folkminnesforskningens domvärjo, — att inte tala om Commission internationale des arts et traditions populaires i Palais de Chaillot i Paris! Föredragshållarens uttalanden, då han kom in på de levande traditionerna i Grekland från antikens dagar (vars Systema teleion ända nedifrån proslambanomenos A han hade återfunnit i de cyperska folkmelodierna!), vittnade ej heller om, att hans styrka ligger på musikvetenskapligt område.

En metodik för folkmusikuppteckning utvecklade prof. A. Adnan Saygun från Ankara i ett referat, *The recording and notation of folk-*

music. I 20 punkter betonades vikten av, att plats och datum för insamlandet noga bokföres, att ortens musikaliska struktur anges, med uppgifter om ovanliga instrument, kringvandrande musikanters hemvist, dialekter, religiösa bruk o. övertro m. m., om de utförande personernas musikaliska skolning, repertoar i förhållande till ortens, kommentarer till sina musikaliska bidrag, uppförandepraktiska detaljer (mimer, gester, instrumentalt och dansmässigt ackompanjemang etc.), vidare deras personalia och fotografi samt också bilder av deras instrumentala hjälpmedel. I princip innebär denna metodik naturligtvis intet nytt, men det skadar ej att »tjata» om nödvändigheten av fullständigast möjliga protokoll över upptagningar av folkmusik, det må nu gälla bland civiliserade bönder eller bland primitiva stammar. Vad prof. Saygun i övrigt anför om tre typer av melodik, tonala, modala (pentatonik och kyrkotoner) och »övriga», och om uppteckningssättet av de senare med ren kvint, helton (9/8) och pythagoreiskt limma (256/243), vilka varit basis för det antik-grekiska systemet, melodiernas klassifikation genom »transponering» till en och samma finalis (»G eller A?») osv, så bortfaller för mig skyldigheten att närmare redogöra härför.

Ytterligare många föredrag höllos, vilka här borde nämnas, men utrymmet tillåter ej någon fullständighet. Prof. Cherbuliers offentliga föreläsning om alphornet, dvs näverluren, och dess betydelse för folkvisan (*Le cor des alpes et la chanson populaire*) var i populäraste laget, och dess värde förhöjdes knappast av, att en valthornist (!) blåste några berömda Ranz des vaches och (som jämförelse) bl. a. horn temat i Brahms' 1:a symfoni (finalen), som otvivelaktigt inspirerats av dylika tonfall. I st. f. prof. C. Brailou ifrån Budapest, som ej kommit, talade prof. Luigi Colacicchi från Rom över *Il pianto delle zitelle* (Gammeljantornas klagosånger) med högst intressanta, f. f. g. spelade grammofonskivor, prof. Sandor Veress (Budapest) om *Folkmusiken i uppfostran* med eleganta pianoillustrationer, dr Karel Vetterl (Brno) om *Folkmusiken i östra Tjeckoslovakiet* (med grammofonillustrationer) och prof. Alfons Maissen (Coire) om *La chanson populaire religieuse et profane retoromanche*. Sistnämnda anförande blev för mig personligen särskilt intressant, då den berörde en problemkrets som nära förbinder sig med den av mig behandlade frågan om de parafaserade folkliga koralerna i Norden. Innehållet anknöt närmast till föredragshållarens jämte Werner Wehrli år 1945 utgivna volym, Rätoromanische Volkslieder. Erste Folge: Die Lieder der Consolaziun dell'olma devoziouza (Schriften der Schweizerischen Gesellschaft für Volkskunde Band 26), vartill jag måste nöja mig med att hänvisa. Endast så mycket må här sägas som en förklaring, att Consolazium dell'olma devoziouza är en andlig visbok, som varit i bruk bland rätoromanerna i Graubünden under mer än 200 år, och att dess melodier i folkmun genomgått en liknande »omsjunnings»-procedur som i vårt land koralmelodierna ur 1697 års koralpsalmbok.

Vid kongressen behandlades också en del organisatoriska och ekonomiska frågor, vilka vi här kunna förbigå. Nästa kongress skall hållas i Rom 1949, den därpå följande i Montreal i Kanada, dit delegaterna — om jag fattade rätt — skulle inbjudas med *fria resor!* Mr Edric Connors

rörande och värtaliga vädjan om kongressens förläggande till Trinidad ledde inte till någon åtgärd.¹

Det är naturligt, att den schweiziska mottagningskommittén jämväl sört för vår lekamliga välfärd och förströelse genom lättare inslag i programmet, vilka dock höllo sig inom kongressens ämnesram. Särskilt intressant var den Mottagning på Café Spitz invid Rhen på Klein-Basel-sidan, som avslutade den första arbetsdagens program. Georg Duthaler, Basel, kommenterade och exemplifierade lokala trummarscher och flöjtspel och dr Robert Fricker en filmupptagning av det årligen återkommande karnevalsmässiga dansuppträdandet på Mittlere Rheinbrücke av de klein-baslerska skråvapenbärarna, »Gripen», »Lejonet» och »Vildmannen», vilka därpå till allas vår stora förtjusning och beundran uppträdde i originalkostymering inför kongressdeltagarna med sitt krävande dansprogram². Frk Louise Witzig kommenterade och dirigerade en rad sånger och folkdanser (från Basel-land och Sissach), vilka utfördes av nationalklädda damer och herrar. — Till denna trakt av kantonen ställdes också en bussfärd över Haufenstein till slottet Wartenfels ob Lostorf, där kongressmedlemmarna på det charmantaste sätt mottogs av fru Meidinger och hennes familj och bjöds på rikliga mängder av allsköns härliga förfriskningar. Vilka naturscenerier som utbredde sig för våra ögon i denna storslagna del av Jura behöver väl icke påpekas, kanske ej heller, att det restaurerade 1100-tals-slottet erbjöd mycket av intresse.

Denna översikt vore ej fullständig, om man ej med några beundrande ord apostroferade dr R. Kaufmann-Hagenbach för hans demonstration av några viktiga drag i Basels bebyggelsehistoria. En mera lysande förening av värtalig lärdom, humor och praktisk erfarenhet har sällan kännetecknat en guides anförande! Man skulle ha önskat, att något av denna anda också hade kännetecknat folkmusikkongressen i dess helhet. Som den nu gestaltade sig, lyste åtminstone lärdomen understundom en smula betänkligt med sin frånvaro!

Carl-Allan Moberg.

¹ Sedan detta skrivits föreligger numera en kortfattad tryckt Report. Bulletin N:o 1. October, 1948, Mill Hill, N. W. 7. — Därav framgår bl. a., att en rad referat förelågo, vilka aldrig blevo offentligen föredragna: *La Gueillette des Chansons* (prof. F. Brassard, Quebec), *Essai d'une bibliographie du folklore musical en Turquie* (prof. M. R. Gazimihal, Ankara), *Towards an exact transcription of tonerelations* (dr E. Gerson-Kiwi, Palestina) m. fl. intresseväckande temata. — För ordningens skull bör också anmärkas, att prof. Jaap Kunst (Amsterdam) höll en föreläsning med talrika ljusbilder om *The cultural background of indonesian folk music* i st. f. en föreläsning av prof. L. Lajtha (Budapest), som ej kunnat närvara.

² Jfr Die Umzüge der Klein-Basler Ehrenzeichen. Ihr Ursprung und ihre Bedeutung. Im Auftrage der Schweiz. Gesellschaft für Volkskunde zusammengestellt von Ed. Fritz Knuchel m. Vorwort von Prof. Dr. Ed. Hoffmann-Krayer. Basel 1914.